

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W HAJNÓWCE

17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10
tel. 85 682 28 09, fax. 85 682 29 89
e-mail: psse.hajnówka@sanepid.gov.pl

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Hajnówce
17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10
tel. 85 682 28 09, tel./fax 85 682 29 89

Hajnówka, dnia 2024.03.18

Wójt Gminy Białowieża
ul. Sportowa 1
17-230 Białowieża

HK.045.5.2024

Ocena obszarowa jakości wody za 2023r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hajnówce zgodnie z §23 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294) przedstawia ocenę obszarową jakości wody dla gminy Białowieża za 2023r.

I. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia.

Nadzorem sanitarnym objęte były 2 wodociągi: Białowieża i Czerlonka.

Próbki wody pobierane były przez uprawnionych pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przekazywane do badań laboratoryjnych do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Białymstoku.

Oprócz nadzoru prowadzonego przez organ sanitarny, jakość wody do spożycia była kontrolowana również przez producentów w ramach kontroli wewnętrznej. Badania jakości wody wykonywane były w laboratorium o udokumentowanym systemie jakości tj. laboratorium Hamilton Poland LTD Sp. z o.o. w Gdyni.

1. Wykaz producentów zaopatrujących ludność oraz dostarczających wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, wielkość produkcji wody i liczba zaopatrywanej ludności.

Liczba mieszkańców gminy Białowieża na koniec 2022r. (wg GUS) wynosiła 2077osób. Z wody o kontrolowanej jakości korzystało 2071 osób.

L.p.	Producent wody /adres, nazwa/	Eksploatowany wodociąg	Zaopatrywane miejscowości	Produkcja wody m ³ /dobę	Liczba zaopatrywanej ludności
1.	Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 15-620 Białystok	Białowieża	Białowieża, Grudki, Budy, Pogorzelce, Teremiski	393,0	2001
		Czerlonka	Czerlonka	6,0	70

2. Jakość wody i sposoby uzdatniania.

W ramach nadzoru nad jakością wody łącznie zbadano 16 próbek wody, w tym: 9 w zakresie parametrów grupy A, 2 próbki w zakresie parametrów grupy B oraz 5 próbek wody do badań kontrolnych po działaniach naprawczych.

Przekroczenia jakości wody stwierdzono w 2 próbkach. W wodociągu Białowieża w próbce wody pobranej w kranie konsumenta przekroczenia dotyczyły ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h oraz manganu. Natomiast w wodociągu Czerlonka w próbce wody podawanej do sieci wodociągowej wystąpiło przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h oraz mętności.

L.p.	Eksploatowany wodociąg	Kwestionowane parametry/czas trwania przekroczenia	Jakość wody na koniec 2023r.	Uzdatnianie wody.
1.	Białowieża	ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C/28 dni	<u>warunkowo przydatna</u>	odżelazianie, napowietrzanie, filtracja
		mangan/ 28 dni		
2.	Czerlonka	ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C/19 dni	przydatna	odżelazianie i odmanganianie z zastosowaniem katalicznego złoża filtracyjnego „Greensand” i nadmanganianu potasu, napowietrzanie, filtracja
		mętność /19 dni		

3. Wpływ ponadnormatywnych parametrów na zdrowie.

Bakterie oznaczane w temperaturze 22°C –są to organizmy psychrofilne, z reguły naturalnie występujące w wodach czy glebie. Parametr ten w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi parametr ten został ujęty w grupie parametrów wskaźnikowych – nie określono dopuszczalnych wartości, a jedynie sformułowano zalecenia, aby te wartości nie przekraczały 100jtk/1 ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej oraz 200jtk/1 ml w kranie u konsumenta. Wskaźnik ten uchodzi za najbardziej przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji wody, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, biofilm i inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej. Generalnie mikroorganizmy te nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednakże mogą być przyczyną dolegliwości żołądkowo-jelitowych. Z tego powodu ich ogólna liczba mikroorganizmów powinna być monitorowana i utrzymywana na prawidłowym poziomie.

Mangan w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, został ujęty w załącznikach parametrów wskaźnikowych nie odnoszących się bezpośrednio do bezpieczeństwa wody dla zdrowia ludzi. Wartość parametryczna manganu została określona niskim, restrykcyjnym poziomie - 50µg/l w celu ochrony przed niepożądanymi zmianami organoleptycznymi wody oraz przed akumulacją nierozpuszczalnych osadów w systemie dystrybucji wody. Ponadnormatywna wartość manganu w wodzie do spożycia przez ludzi przyczynia się do jej niepożądanego smaku, a ponadto powoduje wzrost barwy i przebarwienie instalacji

sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą. Ponadto podwyższone stężenie manganu może spowodować wżeranie się osadów nierozpuszczalnych w systemie dystrybucji wody, które mogą przybrać znaczne nasilenie, powodując awarie i utrudnienia techniczne w eksploatacji wodociągu.

Mętność w wodzie stanowi wartościowy wskaźnik oceny jakości wody na różnych etapach jej uzdatniania i dystrybucji, przydatny zwłaszcza jako wskaźnik skuteczności procesów oczyszczania. W szczególności wysokie lub zmienne jej wartości mogą wskazywać na pogorszenie jakości wody ujmowanej lub sygnalizować nieprawidłowości w procesie uzdatniania wody albo w stanie technicznym systemu dystrybucji, co może powodować pogorszenie właściwości organoleptycznych wody. Podwyższona wartość nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla konsumentów.

4. Reakcje niepożądane.

W 2023r. nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy Białowieża.

5. Postępowanie administracyjne i działania naprawcze.

W związku z wystąpieniem przekroczeń sanitarnych wody w wodociągu Białowieża wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Działania naprawcze polegały na sprawdzeniu procesu technologicznego uzdatniania wody, złóż filtracyjnych w odżelaziaczach i odmanganiaczach, poprawności płukania filtrów sprawdzeniu pracy sprężarki oraz płukaniu odcinkowym sieci.

Natomiast w związku z przekroczeniami w wodociągu Czerlonka wydano decyzję umarzającą z uwagi na szybką poprawę jakości wody. Działania naprawcze w tym wodociągu obejmowały m.in. sprawdzenie procesu technologicznego, płukanie filtrów, sprawdzenie szczelności studni głębinowej.

6. Wnioski.

Mieszkańcy gminy Białowieża zaopatrywani byli w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzi, a stwierdzone przekroczenia w/w parametrów nie zagrażało zdrowiu konsumentów.

II. Indywidualne ujęcia wody dostarczające wodę w ramach działalności gospodarczej, do budynków użyteczności publicznej oraz budynków zbiorowego zamieszkania.

Na terenie gminy Białowieża nadzorem sanitarnym nad jakością wody objęto 3 indywidualne ujęcia wody w: Ośrodku Edukacji Leśnej „Jagiellońskie” w Białowieży, Zajeździe „Myśliwski” w Budach 73 oraz Domku Spotkań Granicznych k/Białowieży. Prowadzona też była kontrola wewnętrzna jakości wody przez właścicieli ujęć.

Ujęcia te zaopatrują pracowników oraz korzystających gości/turystów.

Nadzór nad jakością wody z indywidualnych ujęć wody przedstawiał się następująco:

Producent wody	Nazwa ujęcia	Wielkość produkcji ³ /d	Przekroczone wartości parametrów	Prowadzone postępowanie administracyjne (w ciągu roku)	Działania naprawcze	Uzdatnianie wody	Jakość wody na koniec 2023r.
Nadleśnictwo Białowieża ul. Wojciechówka 4, 17-230 Białowieża	urządzenie wodociągowe przy Ośrodku Edukacji Leśnej "Jagiellońskie"	0,66	nie stwierdzono przekroczeń	nie prowadzono	nie prowadzono	dezynfekcja końcowa lampą UV	przydatna do spożycia
Jerzy Kuczko Budy nr 73 17-230 Białowieża	urządzenie wodociągowe przy Zajeździe Myśliwskim w Budach	0,4	nie stwierdzono przekroczeń	nie prowadzono	nie prowadzono	brak uzdatniania	przydatna do spożycia
Podlaski Oddział Straży Granicznej ul. Bema 100 15-370 Białystok	urządzenie wodociągowe przy Domku Spotkań Granicznych k/Białowieży	1,0	<u>Z badań w roku 2023 nie było przekroczeń.</u> Natomiast przez 128 dni obowiązywała decyzja o braku przydatności wody do spożycia i unieruchomieniu urządzenia wodociągowego wydana w 2022r. ze względu bakterie grupy coli, ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22°C i mętność			brak uzdatniania	przydatna do spożycia

W 2023r. nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody z ujęć indywidualnych na terenie gminy Białowieża. Indywidualne ujęcie wody przy Domku Spotkań Granicznych było wyłączone z eksploatacji do dnia 12.05.2023r.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Hajnówce
Julita Gierasimiuk
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Białowieża
ul. Sportowa 1
17-230 Białowieża (ePUAP)
2. a/a